

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY

eea
grants

norway
grants

Turu-uuringute AS

AVALIK ARVAMUS EUROOPA LIIDU STRUKTUURITOETUSTEST NING NORRA JA EUROOPA MAJANDUSPIIRKONNA TOETUSTEST 2016

Elanikkonna küsitlusuuringu kokkuvõte

2016. aasta sügisel viidi läbi nüüdseks järjekorras juba kaheteistkümnes avaliku arvamuse uuring, selgitamaks elanike teadlikkust Euroopa Liidu struktuuritoetustest ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetustest. Kuigi samateemalist uuringut on läbi viidud juba alates 2005. aastast, on otseselt võrreldavad vaid kolme viimase aasta tulemused, kuna uuringumetoodika ning ankeet on varasematel aastatel olnud oluliselt erinev.

Küsitlustöö viidi läbi perioodil 4. – 24. oktoober, ning selle jooksul küsitleti üle Eesti silmast-silma meetodil 1053 inimest vanuses 18-74.

Uuringu läbiviimist korraldas ja tellis EV Rahandusministeerium. Uuringu korraldamist rahastati Euroopa Liidus struktuurifondide ja Norra/EMP toetuste tehnilisest abist. Küsitlustöö viis läbi ning kokkuvõtted tulemustest tegi Turu-uuringute AS.

Teadlikkus

Eesti elanikest vanuses 18-74 on 82%±3% kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest ning 11%±2% Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetustest. Ajalises võrdluses (2014-2016) on teadlikkus erinevatest toetusliikidest langenud, ning seda enam eurotoetuste puhul, millest 2015. aastal oli teadlik 90% küsitletutest.

Ka teadlikkus toetusi saavatest valdkondadest, neid vahendavatest asutustest ja toetusfondidest on võrreldes eelmise aastaga vähenenud. Eurotoetusi saavatest valdkondadest nimetati spontaanselt kõige sagedamini teid/transporti/sadamaid ning põllumajandust/kalandust, etteantud nimekirjast seostati eurotoetustega sageli ka keskkonnahoidu. Teadlikkus Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetusi saavatest valdkondadest oli madalam, kõige sagedamini nimetati siin haridust ja teadust.

Eurotoetusi vahendavatest asutustest teati kõige sagedamini EAS-i (62%) ja KredEx-it (56%), spontaanselt suhteliselt sageli ka PRIA-t (18%). EL toetusfondide spontaanne tundus on madal, jäädes 2-3% piiresse, kuid aidatud tundus mõnevõrra kõrgem - 63% küsitletutest teadis Euroopa Regionaalarengu Fondi, 51% Euroopa Sotsiaalfondi ning 32% Ühtekuuluvusfondi.

Mõnest Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud projektist, mis on ellu kutsutud eesmärgiga arendada seda piirkonda, kus vastaja elab, oli teadlik 47%±3% vastajatest (eelmisel aastal 64%).

Teabekanalid

Eurotoetuste kohta on teavet saadud eelkõige massimeediakanalitest – televisioonist, raadiost, üleriigilistest ja kohalikest ajalehtedest ning sotsiaalmeediast. Kuna erinevaid teabekanaaleid nimetati tänavu harvemini kui eelmisel aastal, on teadlikkuse vähenemine eurotoetustest ilmselt tingitud eurotoetuste meediakajastuse vähenemisest.

Eurotoetustest kuulnud inimestest 41% sooviks eurotoetuste kohta saada senisest rohkem infot. Kõige sagedamini sooviti teavet saada järgmiste toetusvaldkondade kohta: (1) haridus-, teadus- ja arendustegevused, (2) ettevõtlus- ja majandus, ning (3) sotsiaalvaldkond. Ka eelistatud teabekanalitena nimetati kõige sagedamini massimeediakanaleid.

Hinnangud toetuste jagamisele ja mõjule Eestis

Eurotoetuste ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetuste mõju Eesti arengule, sh majanduse arengule hindas 4/5 inimestest, kes antud toetustest teadlikud olid, positiivseks. Selgesuunalisi muutusi eurotoetuste mõjule antud hinnangutes kolme aasta võrdluses toimunud pole. Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetuste mõju osas ajalised võrdlusandmed puuduvad.

Eurotoetuste planeerimist ja jagamist Eestis peab läbipaistvaks ja selgeks 34% ning ebaselgeks 42% sellest toetusliigist kuulnud inimestest. Selge seisukoht puudub 24 protsendil. Ajalises võrdluses on hinnangud eurotoetuste jagamise selgusele ja läbipaistvusele langenud, samas kui oluliselt on kasvanud ilma kindla seisukohata inimeste osatähtsus ning mõningal määral ka protsessi ebaselgeks pidavate inimeste osatähtsus. Inimesed, kes pidasid eurotoetuste planeerimist ja jagamist ebaselgeks, põhjendasid oma arvamust näiteks teabevähesuse, korruptsiooni/ametnike ebaaususe, kontrolli ja tagasiside puudumise, eurotoetuste ebaotstarbeka kasutamise ja skandaalidega (nt Ärma talu juhtum).

Võrreldes eurotoetustega hinnati Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetuste planeerimist ja jagamist sagedamini läbipaistvaks ja selgeks (51% antud toetusliigist kuulnutest) ning harvemini ebaselgeks (17%), kuid samas puudus tervelt 32 protsendil toetustest teadlikest inimestest selge seisukoht. Inimesed, kes arvasid, et Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetuste jagamine on ebaselge, põhjendasid oma arvamust peaaugult infopuudusega.

Eurotoetustest teadlikest inimestest arvab 60%, et eurotoetusi suunatakse õigetesse valdkondadesse, 18 protsendi arvates mitte, ning 22 protsendil puudub selge seisukoht. Viimase kolme aasta uuringutulemused näitavad järk-järgulist positiivsete hinnangute vähenemist. Negatiivseid arvamusi põhjendati peamiselt sellega, et vajalikud valdkonnad ei saa toetust ning raha ei kasutata õigesti.

Logode tuntus

Euroopa Liidu Struktuurifondide logosid on näinud 90%±2% elanikest, kellest pooled olid teadlikud, et nende logode kasutamine näitab, et projekt on saanud toetust Euroopa Liidust. Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna logosid on märganud 9%±2% elanikest, kellest enam kui pooled ei osanud nimetada nende logode kasutamise põhjust.